

UZ DOKUMENTARNI FILM »DUHOVI GRADA SUNCA« (GHOSTS OF CITÉ SOLEIL) U RIJEČKOM ART KINU »CROATIA«

Grad u kojem se stanovnici bude ne znajući hoće li dočekati zalazak sunca

RIJEKA – Film »Duhovi Grada sunca«, po nekim kritičarima jedan od najzanimljivijih dokumentaraca posljednjih godina, ovog je mjeseca bio na mini-turze po Hrvatskoj, zajedno sa svojim koautorom, mladim srpskim snimateljem i redateljem Milošem Lončarevićem. Iako je film već imao premijeru 2007. godine u Zagrebu, sada ga je u organizaciji »Restarta« dobila priliku vidjeti šira publika. Od utorka tako igra

Miloš Lončarević po svojoj je prilici i dalje jedini snimatelj na svijetu koji je u posljednjih 15-tak godina uspio posnimati bilo kakav materijal u Gradu sunca i ostati živ

i u riječkom Art kinu »Croatia« gdje je Lončarević, po svojoj prilici i dalje jedini snimatelj na svijetu koji je u posljednjih 15-tak godina uspio posnimati bilo kakav materijal u Gradu sunca i ostati živ, nakon projekcije filma odgovarao na pitanja publike.

Grad sunca, zloglasno predgrađe grada Port-au-Prince na Haitiju, već godinama nosi neslavnu titulu najopasnijeg mjesta na svijetu. Neprekidni sukobi bandi, svakodnevna

Grad sunca zloglasno je predgrađe glavnog grada Haitija Port-au-Princea i već godinama nosi neslavnu titulu najopasnijeg mjesta na svijetu

ubojstva, golemi postotak oboljelih od AIDS-a, turbekuloze i drugih bolesti glavni su razlozi zbog kojih u Gradu sunca rijetko dolaze stranci, a posebice ga izbjegavaju bijelci. Lončarević je tamo stigao 2004. godine u pratnji humanitarke Éleonore »Lele« Senlis, ne bi li pomogao na organiziranju bolnice – projektu kanadske humanitarne organizacije. Na to se, kaže, odlučio zbog izazova, no nakon što su njih dvoje ostvarili prijateljski odnos s lokalnim šefovima bandi, na pamet mu je palo i da kamerom dokumentira život u Gradu sunca.

Miloš i Lele koncentrirali su se na dvojicu braće – Billyja i 2Paca – karizmatične vođe bandi koji su u to doba još uvijek imali ulogu svojevrsnih paravojnih snaga kontroverznog tadašnjeg predsjednika Jean-Bertranda Aristidea.

– Naš pristup njima je bio iskren, topao, u jako kratkom roku nastalo je duboko prijateljstvo. Mi ih nismo osuđivali zbog onoga što rade, a s njima nije bilo teško biti prijatelj jer nisu bili kao ostali vođe – nisu dilali drogu, bili su vrlo talentirani i inteligentni. Zbog toga su mi i dozvolili da ih snimam kad god želim, a budući da su

oni često spavali kod nas, izvan geta, imao sam puno materijala – kaže Lončarević.

– Neko vrijeme sam čak i izgubio pojam o realnosti, počeo sam razmišljati na njihov način, no nakon par tjedana shvatio sam da previše riskiram noseći oružje i da to nije moja borba, objasnio je Lončarević koji je – kaže – nebrojano puta bio u situaciji da netko na njega poteže pištolj. Prijateljstvo s »bossovima« Grada sunca sačuvalo mu je život, a na opasnost se, tvrdi,

Neprekidni sukobi bandi, svakodnevna ubojstva, golemi postotak oboljelih od AIDS-a, turbekuloze i drugih bolesti svakodnevica su tog geta

poslije nekog vremena jednostavno naviknuo.

Prisustvao je i egzekucijama koje nakon takvog neobičnog suživota više nije ni htio osuđivati. Zbog takvog pristupa uspio je tijekom devet mje-

Producenti i danski redatelj Asgar Leth u potresnom dokumentarcu vidjeli su dobru zaradu – Miloš Lončarević

seci dokumentirati nevjerovatan život u Gradu sunca u kojem se stanovnici bude ne znajući hoće li dočekati zalazak sunca, a životni vijek rijetko prelazi 40-tu.

Lončarević je kamerom zabilježio i drastične promjene nakon što je Aristide pobjegao iz zemlje, a na vlast došli njegovi protivnici. Sa Haitija je otišao približno u isto vrijeme kad je, nakon Billyjeva uhićenja, iz zemlje pobjegao 2Pac. Karizmatični gangster dva mjeseca nakon toga ipak se vratio po brata koji je izašao

iz zatvora, no par mjeseci kasnije obojica su, kao i svi protagonisti filma, već bili mrtvi.

Iako je film u cijelom svijetu dobio hvalospjeve zbog »drugačijeg« pristupa i hrabrosti njegovih autora, Lončarević je bio neugodno iznenađen načinom na koji je materijal pretvoren u film. Tijekom svog boravka u Gradu sunca potpisao je, naime, ugovor s danskim redateljem Asgarom Lethom čijeg je oca, poznatog redatelja i književnika, upoznao na Haitiju. Asgar – tvrdi Lončarević

– proveo je u Gradu sunca jedno popodne i snimio par minuta materijala, a na sebe je preuzeo da iz Danske režira materijal koji bi mu Lončarević slao svakog petka. Kad je film bio gotov, Lončarević je potpisan tek kao koredatelj, dok je glavne zasluge na sebe preuzeo Leth.

– Nije mi se svđjelo ni što su učinili s materijalom. Na kraju su u tu priču upali i drugi producenti, svjesni u kakav materijal ulažu novac. Ja sam bio intimno vezan za tu priču, osjećao sam odgovornost prema njenim protagonistima, a producenti i Leth su u tome vidjeli samo dobru zaradu. Neke su stvari »poholivudizirali«, istakli ljubavnu priču između Lele i 2Paca, što ja nikad ne bih učinio. Ni za rap pjesme koje su velikim dijelom napravili 2Pac i Billy, njihove obitelji nisu dobile nikakav novac – objasnio je Lončarević.

Vedrana SIMIČEVIĆ

